

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Yttrande över lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Förslag till beslut

Social- och arbetsmarknadsnämnden godkänner yttrandet.

Sammanfattning av ärendet

Borlänge kommun har ombetts yttra sig över Utkast till lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl.

Beslutsunderlag

Utkast till lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl

Beskrivning av ärendet

Borlänge kommun har ombetts yttra sig över Utkast till lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl. I remissen föreslås förändringar i Utlänningslagen som innebär att villkoren för anhöriginvandring skärps, och att möjligheten att beviljas uppehållstillstånd av humanitära skäl begränsas. Syftet med förslagen är att minska andelen som söker asyl och att deras anhöriga invandrar till Sverige. Förslagen till ändringar i Utlänningslagen föreslås träda i kraft i december 2023.

Bakgrund

Borlänge kommun har ombetts yttra sig över lagrådsremiss Vissa skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl.

Ärendebeskrivning

I utkast till lagrådsremiss föreslås förändringar i Utlänningslagen som innebär att villkoren för anhöriginvandring skärps, och möjligheten att beviljas uppehållstillstånd av humanitära skäl begränsas. Syftet med förslagen är att minska andelen

BORLÄNGE

som söker asyl och anhöriga som invandrar till Sverige. Förslagen till ändringar i Utlänningslagen föreslås träda i kraft i december 2023.

Sammanfattning av förslaget

Personer som ansöker om asyl i Sverige kan antingen beviljas uppehållstillstånd som *flykting*, eller som *alternativt skyddsbehövande*. Flykting är den som beviljas uppehållstillstånd på grund av att denne riskerar förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp. Alternativt skyddsbehövande är den som inte kan återvända till sitt land på grund av en risk att straffas med döden eller utsättas för tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. Det kan också vara en person som har en allvarlig och personlig risk att skadas på grund av en pågående väpnad konflikt i hemlandet. Gränsdragningen mellan dessa båda asylskäl är i praktiken inte alltid tydlig.

I utkastet till lagrådsremiss läggs tre huvudsakliga förslag till förändringar i Utlänningslagen som tillsammans, och var för sig förväntas leda till att Sverige blir mindre attraktivt som land för asylsökande och deras anhöriga.

1. Skärpta villkor för anhöriginvandring

De skärpta kraven för anhöriginvandring åstadkoms dels genom att kraven på att anknytningspersonens utsikter att få stanna i Sverige höjs, från *längre tid* till *varaktigt*. Anknytningspersonen kan i dessa fall antingen vara flykting eller särskilt skyddsbehövande.

De skärpta kraven åstadkoms även genom att åldersgränsen att beviljas uppehållstillstånd i Sverige för att ingå äktenskap med en personer som är flykting eller särskilt skyddsbehövande höjs från 18 till 21 år för båda parter.

2. Begränsade möjligheter till undantag från försörjningskravet för vissa skyddsbehövande

Huvudregeln för att beviljas uppehållstillstånd som anhörig är att anknytningspersonen i Sverige kan försörja sig och den anhörige som söker uppehållstillstånd här, och att anhörigpersonen har en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige. Undantag från försörjningskravet kan idag göras för anknytningspersoner som beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller alternativt skyddsbehövande.

De skärpta kraven under denna rubrik åstadkoms genom att möjligheten till undantag från försörjningskravet tas bort för dem som beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande, om deras anhöriga inte redan befinner sig i Sverige och gör sin ansökan samtidigt som anknytningspersonen ansöker om asyl.

BORLÄNGE

Skärpningarna under rubrik 1 och 2 innebär att Sveriges regler anpassas till EU:s familjeåterföreningsdirektiv.

3. Begränsade möjligheter att beviljas uppehållstillstånd av humanitära skäl

De skärpta kraven för humanitära skäl åstadkoms genom att möjligheten att bevilja vuxna och barn uppehållstillstånd av synnerligen ömmande omständigheter bibehålls, medan möjligheten att bevilja vuxna och barn uppehållstillstånd av särskilt ömmande skäl tas bort. Kraven på synnerligen ömmande omständigheter ska dock vara lägre för barn. Förslaget bedöms uppfylla de krav som Europeiska konventionen och Barnkonventionen ställer på Sverige.

Utöver en minskad andel flyktingar och invandrade anhöriga förväntas förslaget leda ett ökat antal överklagningar, minskade kostnader för staten och färre personer som kommunplaceras.

Borlänge kommuns mottagande och synpunkter på förslaget

Borlänge kommun har haft ett historiskt högt flyktingmottagande. I kommunen finns också bostadsområden klassade som särskilt utsatta. Kommunen har därför begärt att asylsökande som väljer att ordna boende på egen hand i dessa områden ska undantas från rätten till bistånd enligt 10 a § Lagen om mottagande av asylsökande.

Under det senaste decenniet har kommunens flyktingmottagande minskat markant. År 2013 togs 557 personer emot i kommunen, jämfört med 49 personer 2022, varav 6 personer var kvotflyktingar. Kommunens relativt begränsade mottagande gör att lagrådsremissens förslag om skärpta villkor för anhöriginvandring och dess begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl, i dagsläget inte förväntas få någon större påverkan på antalet personer som tas emot i kommunen. Förslaget förväntas därför inte heller få några större positiva effekter på integrationen, och mycket marginella effekter på kommunens kostnader för mottagande och försörjningsstöd. Vilka konsekvenser förslagen i lagrådets remiss skulle få på andelen flyktingar/ alternativt skyddsbehövande och anhöriginvandrande vid ett försämrat världsläge är svårt att säga med exakthet, men bedöms med nuvarande lagstiftning i övrigt, bli marginella.

Lagrådsremissens förslag om skärpta villkor för anhöriginvandring och begränsade möjligheter till uppehållstillstånd av humanitära skäl bedöms dock ha påtagligt negativa konsekvenser för de Borlängebor som skulle bli direkt berörda, eftersom deras möjligheter att återförenas med sina familjer kommer att minska. Nackdelarna gäller i synnerhet för de Borlängebor som beviljats uppehållstillstånd som alternativt skyddsbehövande, som har barn i hemlandet, men inte kan uppfylla försörjningskraven inom överskådlig tid. För dessa föräldrar, vanligen färder, och deras barn innebär förslaget, såvitt vi kan bedöma, att inte de inte kommer att kunna återförenas med sina barn i Sverige, med mindre än att barnet beviljas

Postadress
SE-781 81 Borlänge
Besöksadress
Röda vägen 50

Telefon
0243-740 00 (vxl)
Fax
0243-745 50

E-post
kommun@borlange.se

www.borlange.se

BORLÄNGE

uppehållstillstånd av humanitära skäl. Att sådana ansökningar skulle beviljas för barn som inte vistas i Sverige bedömer kommunen som osannolikt. Förslagets långtgående negativa konsekvenser för dem som beviljats uppehållstillstånd som skyddsbehövande och deras barn gör därför att betydelsen av en rättssäker bedömning av asylskälen blir än viktigare, eftersom möjligheten till återförening i praktiken blir avsevärt mycket mindre för dem som beviljas uppehållstillstånd som skyddsbehövande än som flyktingar.

Konsekvenser för kommunens ekonomi

Förslaget om beslut rör ett godkännande av yttrande och har i därför inte någon påverkan på kommunens ekonomi i sig.

Verksamhetschef
Tommy Berglund

Sektorchef
Lars Walter

Bilagor

--	--

Beslutet skickas till

Sektorchef Lars Walter
Verksamhetschef Tommy Berglund
Verksamhetschef Tomas Ahlin
Enhetschef Markku Lahnalampi
Integrationssamordnare Anita Jernberg Hellsten